

ปีที่ 5 ฉบับที่ 19 : 17 พฤษภาคม 2545 <http://epid.moph.go.th/>

วิสัยทัศน์กองระบบวิทยา

“ศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสากล ในด้านงานระบบวิทยา ประสานความร่วมมือภายในกับเครือข่ายและนานาประเทศ สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรค ภัย และส่งเสริมสุขภาพประชาชน”

สัปดาห์ที่ 19 ระหว่างวันที่ 5 - 11 พฤษภาคม 2545

ส่งรายงานข้อมูลเฝ้าระวังโรคทางระบบวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์ที่ 68 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 89.47

รายงาน

ก้าวทันโรค

◆ ก้าวทันโรค	302
ผู้ป่วยโรคจากการประgonบอาชีพ และสิ่งแวดล้อมในเขต 4	
◆ ข้อมูลรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรค ทางระบบวิทยาเร่งด่วน	
สัปดาห์ที่ 19 (5 - 11 พฤษภาคม 2545)	305
◆ แผนภูมิโรคไข้เลือดออก	311
◆ สรุปช่วงการระบบ	313
(วันที่ 4 - 10 พฤษภาคม 2545)	
◆ บันทึกท้ายบท	313

ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวัง และการควบคุมป้องกันโรค	
โปรดช่วยกันตรวจสอบ จำนวนและความถูกต้อง และส่งให้ทันตามกำหนดเวลา	

โปรดส่งรายงานให้กองระบบวิทยา ภายในเช้าวันอังคาร	

ผู้ป่วยโรคจากการประgonบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในเขต 4

ก่อภัยงานระบบวิทยาสิ่งแวดล้อม
กองระบบวิทยา ดำเนินกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังสุขภาพ

สถานการณ์ในปัจจุบัน มีการประgonบกิจกรรมภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีผู้ป่วยด้วยโรคที่เกิดโรคจากการประgonบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ด้วย ภาระงานโรคจากการประgonบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้ทราบขนาดและรายละเอียดเชิงพรอนานของปัญหา เพื่อแก้ไขได้ อย่างทันท่วงที ข้อมูลโรคจากการประgonบอาชีพและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ในปัจจุบันเป็นการรวมรวมข้อมูลจากนัดตรวจนาน 506 ที่มีการเพิ่มเติม ภาระงานโรคจากการประgonบอาชีพไว้ในตอนท้ายของบัตร จากการ รวมรวมภาระงานโรคในกลุ่มนี้ ด้วยบัตร ง. 506 พ.ศ. 2544 ของ จังหวัดในเขต 4 (ราชบุรี เพชรบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี และปะจานคีรีบันช์) พบรู้ป่วยพิษจากตัวทำลาย 6 ราย (อัตราป่วย 0.15/ประชากรแสนคน) โรคปอดจากการประgonบอาชีพ 1 ราย (อัตราป่วย 0.02/ประชากรแสนคน) พิษตะกั่ว 1 ราย (อัตราป่วย 0.02/ต่อประชากรแสนคน) พิษจากสังกะสี 1 ราย (อัตราป่วย 0.02/ประชากรแสนคน) และพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช 96 ราย (อัตราป่วย 2.41/ประชากรแสนคน) ซึ่งจำแนกตามจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

จังหวัดราชบุรี

- Lead poisoning 1 ราย อายุ 23 ปี อาชีพรับจ้าง
- Petroleum poisoning 4 ราย; อายุ 1-2 ปี (3 ราย), อายุ 46 ปี (1 ราย) ทุกรายมีสาเหตุจากการดื่มน้ำมันก๊าด น้ำมันเบนซิน และน้ำมันสน โดยอุบัติเหตุ
- Pesticide poisoning 26 ราย; อายุ 1-13 ปี (5 ราย), 14-65 ปี (21 ราย) ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กเกิดจากอุบัติเหตุ ได้แก่ การนำกระดาษที่มียากำจัดหมาห่อข้าว, อมถั่วฝักยาวที่ฉีดพ่นยาฆ่าแมลง, การกินยาเบื้องหนูโดยไม่ตั้งใจ

จังหวัดกาญจนบุรี

- Pneumoconiosis 1 ราย อายุ 44 ปี อาชีพรับจ้าง
- Pesticide poisoning 11 ราย อายุระหว่าง 15-65⁺ ปี อาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง

จังหวัดนครปฐม

- Pesticide poisoning 52 ราย อายุระหว่าง 15-65⁺ ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง

จังหวัดเพชรบุรี

- Pesticide poisoning 7 ราย ; อายุ 1 ปี 10 เดือน (1 ราย), อายุ 15-44 ปี (6 ราย) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กมีประวัติการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืชโดยอุบัติเหตุ
- Zinc poisoning 1 ราย อายุ 5⁺ ปี
- Petroleum poisoning 2 ราย ; อายุ 11 เดือน (1 ราย), กลุ่มอายุ 35-44 ปี (1 ราย)

อาชีพรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กสาเหตุจากการกินน้ำมันโซล่า

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่มีรายงานผู้ป่วย

จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ไม่ได้รับรายงานผู้ป่วย

ในปี พ.ศ. 2544 กองระบบวิทยา โดยกลุ่มงานระบบวิทยาสิ่งแวดล้อม ดำเนินการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม โดยใช้บัตรรายงาน 506/2 ใน 4 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ สมุทรสาคร ลำปาง ชัยภูมิ และสิงห์ ริมเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2544 เป็นต้น จังหวัดสมุทรสาคร จัดทำรายงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีสาระสำคัญดังนี้

จำนวนบัตรรายงาน 506/2 ที่ได้รับจากสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดสมุทรสาคร ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2544 รวม 62 ราย เป็นชาย 33 ราย หญิง 29 ราย ปัจจัยสาเหตุของโรค พนบว่าเกิดจากการประกอบอาชีพ 28 ราย จากสิ่งแวดล้อม 4 ราย และไม่สามารถระบุได้ 30 รายซึ่งจำแนกตามกลุ่ม/รายโรคดังตาราง

ตาราง จำนวนผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามกลุ่ม/รายโรค ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2544

กลุ่ม/รายโรค	จำนวน (ราย)
1. โรคปอดและการหายใจ <ul style="list-style-type: none"> - โรคปอดผุนทิน - โรคปอดผุนไม้ 	6 1
2. โรคเหตุจากสภาวะทางกายภาพ <ul style="list-style-type: none"> - การเจ็บป่วยเหตุจากความร้อน 	2

- การเจ็บป่วยเหตุจากแสง	304	3
กลุ่ม/รายโรค		จำนวน (ราย)
3. โรคผิวหนัง		
- ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัส		8
- ผิวหนังอักเสบจากเหตุสารเคมี		5
- อื่น ๆ		1
4. โรคระดูกและกล้ามเนื้อ		11
- ปวดหลังจากการงาน		
5. โรคพิษจากสัตว์		
- พิษจาก (ไม่ระบุ)		2
		1
- พิษจากสัตว์อื่น ๆ (ไม่ระบุ)		1
		2
		(ตะขาบ)
6. โรคพิษพีช		-
7. โรคพิษโลหะหนัก		-
8. โรคพิษสาระเหยียดตัวทำลาย		1
9. โรคพิษจากก๊าซ	- แอมโมเนีย	2
	- คาร์บอนไดออกไซด์	12
10. โรคพิษจากสารเคมีการเกษตรและอื่น ๆ		
- สารกำจัดแมลงศัตรูพืช		1
- สารเคมีอื่น ๆ		3

ข้อที่น่าสังเกตคือ การรายงานโรคด้วยบัตร ง. 506/2 สามารถรายงานโรคได้ตามปัจจัยสาเหตุของโรค (การประกอบอาชีพ, สิ่งแวดล้อม) ทำให้ทราบสาเหตุที่ชัดเจนอันเป็นแนวทางในการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ในแบบ ง. 506/2 จัดแบ่งกลุ่มโรคเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อสะดวกแก่การรายงานโรคด้วย อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้การรายงานโรคด้วยบัตรรายงาน ง. 506/2 ยังไม่ได้ดำเนินการในทุกจังหวัด การประเมินปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศ ยังคงใช้ข้อมูลจากแบบ ง. 506 ถึงแม้ว่าจะมีความครอบคลุมและความถูกต้องค่อนข้างต่ำ ในอนาคตหากระบบการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุม พื้นที่เสี่ยง ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคที่ได้จะนำเชื่อถือ มีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการควบคุมป้องกันโรคที่เป็นปัญหาของพื้นที่ต่อไป

สรุปข่าวการระบาดระหว่างวันที่ 4 - 10 พฤษภาคม 2545

โดย... นพ.วัชร์พงศ์ อุดมพัฒน์

พ.ญ.ปิยนิตย์ ธรรมภารณ์พิลาส

กองระบบวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ติดตามรายงานการเกิดโรค/การระบาดจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคคอดีบ จ.กาญจนบุรี	สสจ.กาญจนบุรี 7 พ.ค.45	7 พ.ค. 2545 มีรายงานผู้ป่วยคอดีบ 2 ราย อายุ 2,4 ปี อ.อยุธยา ตั้งแต่วันที่ 7 พ.ค. 2545 พบผู้ป่วยมีอาการไข้ ไอ หอบเหนื่อย คอบวม ตรวจพบแผ่นฟ้าขาวปนเปื้อนที่รพ.พหลพลพยุหเสนา เสียชีวิตทั้ง 2 ราย รอ confirm ผล throat swab ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งจังหวัด ให้สอบสวนพบว่าผู้ป่วยมีพ่อแม่เป็นแรงงานต่างด้าวพัลกิ่น ทั้ง 2 รายไม่ได้รับการฉีดวัคซีน	จบรายงานครั้งนี้
โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง จ.ปัตตานี	สสจ.ปัตตานี 10 พ.ค.2545	ตั้งแต่วันที่ 28 เม.ย. – 4 พ.ค. พบรู้ป่วย 2 ราย ใน อ.เมือง วันเริ่มป่วยสุดท้ายที่ 30 เม.ย.2545 ตรวจอุจจาระพบเชื้อ <i>V.Inaba</i> ได้ทำการ Rectal swab ผู้สัมผัส 10 ราย ทราบผลแล้ว 5 รายไม่พบเชื้อทั้ง 5 ราย นำมือ และลิ้งแผลล้อมส่งตรวจ กำลังรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	เฝ้าระวังและรอผลการตรวจอุจจาระ
โรค Hand foot mount syndrome จ.ลำปาง	สสจ.ลำปาง 10 พ.ค.2545	ตั้งแต่ต้นปี 2545 พบรู้ป่วยทั้งสิ้น 165 ราย พบมากใน อ.ห้างฉัตร, อ.เมือง, อ.งาว, อ.วังเหนือ ไม่มีผู้เสียชีวิต วันเริ่มป่วยวันสุดท้าย เมื่อ 1 พ.ค.2545 พบรู้ป่วย 1 ราย ในอำเภอห้างฉัตร ได้ทำการตรวจอุจจาระ และ serum 22 ราย กำลังรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	เฝ้าระวังและรอผลการตรวจอุจจาระ

ข้อมูลเพิ่มเติมรายงานการเกิดโรค/การระบาดต่อเนื่องจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
ตับอักเสบ เอ จ.นราธิวาส	สสจ. นราธิวาส 3 พ.ค. 2545	คณฑ์จากกองระบบวิทยากำลังดำเนินการสอบสวนโรค	กำลังดำเนินการสอบสวนโรค

บันทึกท้ายบท

รายงานฉบับนี้เป็นฉบับที่ 19 รายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบบวิทยาเร่งด่วนฉบับนี้ เป็นฉบับที่ 19 ของปี 2545 ซึ่งกองระบบวิทยาได้รับรายงานจาก 68 จังหวัด หรือร้อยละ 89.47 โรคที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับแรกคือโรคไข้เลือดออก รองลงมาโรคหัด เลปโตสไบโโรคซิส อุจจาระร่วงอย่างแรงและมือปากเท้า มีจำนวน 741, 30, 29, 5 และ 4 ตามลำดับ ส่วน

คอลัมน์ก้าวทันโรคฉบับนี้เป็นเรื่องผู้ป่วยจากการประคองอาชีพและลิ่งแผลล้มในเขต 4 พบ Lead poisoning 1 ราย Petroleum poisoning 6 ราย Pesticide poisoning 96 ราย Pneumoconiosis 1 ราย และ Zinc poisoning 1 ราย

คณะที่ปรึกษา	นายแพทย์สุชาติ เจรดเสน นายนพชัย คำนานวณ อึ้งชูศักดิ์ นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศรี
บรรณาธิการที่ปรึกษา	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกนนิยร นายนองอาจ เจริญสุข
บรรณาธิการประจำฉบับ	นายแพทย์ยงค์อ่อน เก่งไบรติจาร นางกาญจน์ยิ่ง ต่านาคแก้ว นางพรพรรณ สมิตสุวรรณ
บรรณาธิการผู้ช่วย/ฝ่ายผลิต	นางกาญจน์ยิ่ง ต่านาคแก้ว
งานข้อมูล	นางสาวเพ็ญศรี จิตรนำทรัพย์ นางลักษดา ลิขิตยิ่งวรา นายประเวศน์ แย้มชื่น
งานพิสูจน์อักษร	นางพงษ์ศรี วัฒนาสุรัคกิตติ นางกาญจน์ยิ่ง ต่านาคแก้ว นางศิริลักษณ์ รังษิวงศ์ นางสิรินทร์ ฟูตระกูล นายสุเทพ อุทัยชาญ
งานพิมพ์	นางสาวสมหมาย อิมมาเดิน
ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม	นายณัชรา พุกภานานนท์ นายประมวล ทุมพงษ์
งานสมานชิกและการจัดส่ง	นางสาววรรณศรี พรหมโขราษฎร์ นางนงลักษณ์ อุ่นดี นายสวัสดิ์ สว่างชุม

